

TUUKKA TOMPERI

Lontoossa neljästi vuodessa ilmestyvä ja nyt kolmanteentoista numeroonsa ehtinyt The Philosophers' Magazine (TPM) on filosofisten lehtimarkkinoiden tuoreimpia tulokkaita. Siitä huolimatta sillä ei varsinaisia kilpailijoita ole oikeastaan kuin yksi, vuodesta 1991 ilmestynyt Philosophy Now (PN). Lehdet ovat omaksuneet muodokseen nimensä mukaisesti magazine-tyyppisen pyrkimyksen toimia filosofian uutis-, ajankohtais-, harraste- ja popularisointifoorumina, mikä tekee ne ainutlaatuisuudessaan hyvinkin tutustumisen arvoisiksi.

Molemmat lehdet toimivat mainiosti sekä sventymisen että hajamielisen selailun kohteena ja tarjoavat parhaimmillaan kiinnostavan ja kattavankin kuvan siitä, mitä tapahtuu ja mistä keskustellaan niin akateemisessa kuin ei-akateemisessa filosofiassa Britanniassa ja USAssa.

Philosophy Now

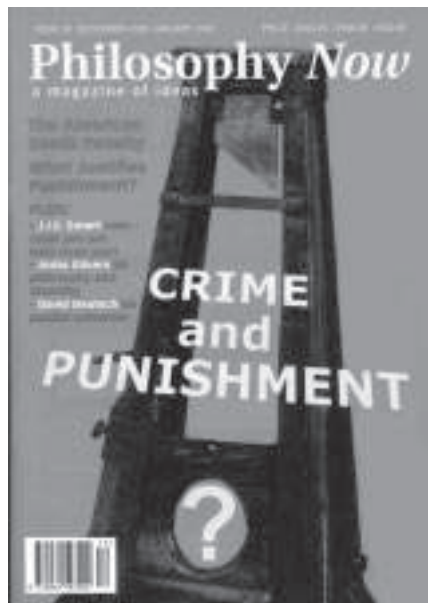
Philosophy Now on ilmeisesti – ja ainakin päätoimittajansa mukaan – laaja-levikkisin englanninkielinen filosofinen aikakauslehti. Yllättävääkin tämä on siksi, että lehden painos on 15 500 kappaletta, ja varsinainen myynti muutamia tuhansia alhaisempi, vaikka lehti leviää lehtioskien kautta niin Britanniaan, USAan, Kanadaan kuin Australiaankin. (Vertailun vuoksi: *niin & näin* -lehden painos 5 miljoonan ihmisen kielialueellamme on 1 700.)

Filosofialle on kuitenkin kysyntää myös englanniksi. PN on laajentunut Rick Lewisin lääkärinohjelmansa ohella aloittamasta, kahdesti vuodessa ilmestyneestä pienlehdessä päätoimisesti hoidetuksi ja kuusi numeroa vuodessa julkaisevaksi instituutioksi, jonka etäispäätteenä on lisäksi joka kolmannen numeron työstämisestä vastaava USAlainen vapaaehtoinen toimistuskunta.

Jo alussa lehti asettui silloittamaan brittikulttuurille tyyppistä laveaa kuilua ammattifilosofian ja valistuneiden maallikoiden tai filosofian ja yleiskulttuurin välillä. Kirjoittajia muistutetaan edelleen siitä, että suuri osa yleisöstä koostuu filosofian harrastajista ilman formaalia filosofista koulutusta. Kaikkein teknisintä tieteenalan sanastoa lehdessä pyritäänkin käyttämään vähän ja tekstien kielellistä sujuvuutta ja elävyyttä vaalitaan.

Ajan mittaan PN on sofistikoitunut, mutta samalla säilyttänyt leipälajinaan laaja-alaisuuden. Mannermaisen filosofian, maailmanfilosofioiden ja filosofian histo-

rian tunnetuksi tekeminen sekä brittifilosofian ajankohtaisten teemojen esittely laajemmalle yleisölle ovat olleet lehden tunnusmerkkejä. Kirjoittajien oma ääni on

saanut aina olla vahvastikin esillä, ja monesti artikkelit toimivat kannanottoina tai position esittelyinä samalla kun käsittelevät annettua aihetta.

Tuoreimmat numerot jatkavat tätä: nro 29 on omistettu Nietzschele, tämän kuoleman satavuotispaalun vuoksi, ja nrossa 30 esitellään *Living philosophers* -osiossa mm. Seyyed Hossein Nasr (kuka tuntenee entuudestaan?) sekä David Deutsch, jota on myös haastateltu lehteen. Artikkeleiden

aiheina ovat mm. oikeusfilosofia, kuolemanrangaistus, Leibniz, vammaisuus jne. Numerossa 31 on teemana filosofia ja ruoka, ja esittelyssä itse G. H. von Wright.

Kiinnostava viimeisimmissä numeroissa aloitettu formaatti on myös teema-keskustelujen julkaiseminen *Round Table Debate* -muodossa. Nrossa 26 debatoitiin aiheesta "Religion vs Philosophy?" (mukana Prof. John Brooke, Prof. Antony Flew, Dr. Douglas Hedley, Janet Radcliffe Richards, Anja Steinbauer) ja nrossa 27 aiheesta "Science vs Philosophy?" (mukana Mary Midgley, David Papineau, Raymond Tallis, Lewis Wolpert, Anja Steinbauer).

Selvää muutosta lehden historian varrella on tapahtunut siinä, että toimitetun aineiston määrä on jatkuvasti kasvanut. Nykyään lehti muistuttaakin tässä mielessä oikeaa aikakauslehteä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Tästä huolimatta osan julkaistavista artikkeleista saattaisi kuvitella näkevän tutkimusartikkeleiksi muunnettuna akateemisemmissä lehdissä.

PhilosophyNow -lehden tavoittaa netistä, osoitteesta:

www.philosophynow.demon.co.uk

Paitsi indeksin ilmestyneistä numeroista ja muutamia valikoituja lehdessä julkaistuja artikkeleita, löytää sivuilta myös linkkejä, tapahtumakalenterin ja keskustelufoorumin, joka on välillä vilkas ja toisinaan kiinnostavakin.

The Philosophers' Magazine

The *Philosophers' Magazine*, on vinyt popularisoinnin vielä pidemmälle. Lehti koostuu lähes yksinomaan toimitetusta materiaalista: teemakokonaisuuksista, haastatteluista, reportaaseista, kolumneista, tilatuista esseistä, kirja-, lehti- ja nettiarvioista tai -esittelyistä yms. Onpa mukana myös filosofihuumoria ja filosofisia sanaristikoida sekä *Media watch* -sivu, johon numeroittain kerätään lainauksia filosofian tai filosofien bongaamisista massalehdissä.

Lehti vakuuttaa levittävänsä ”top-class” -filosofiaa helposti saavutettavassa ja viihdyttävässä muodossa, mutta uuden tutkimuksen vapaa tai referoitu julkaisufoorumi se ei ole. Kirjoittajakunnan anglo-amerikkalaisuus näkyy aihevalinnoissa ja toisinaan esioletuksissa, mutta lehti ilmoittaa olevansa linjaltaan ”inclusive”, ja sisältää kuvastaakin useimmiten luvattu makasiinimaisuus. Aavistuksen PNⁿta kotoperäisemmin brittiläinen lehden käsitys filosofiasta kuitenkin on.

Tuoreimmasta numerosta (Issue 13, Winter 2001) löytyy mm. otteita Ted Honderichin omaelämäkerrasta *Philosopher: A Kind of Life*, joka on muutenkin herättänyt huomiota Britanniassa ja joka arvioista päätellen liittyy kiinnostavien filosofisten autobiografioiden kasvavan joukon jatkoksi. (Samaa ei selvästikään voida sanoa toisaalla lehdessä arvioitavista Mary Warnockin muistelmista *A Memoir: Places and People*.) Lehti sisältää myös esseet itsensuurista ja Freudin merkityksestä filosofialle sekä reportaaseja konferensseista, tutkijavierailuista, yleisötapahtumista yms.

Teemakokonaisuus eli *Forum* käsittelee tällä kertaa bioetiikkaa, ja tavan mukaisesti sille omistetaan n. kaksikymmentä sivua 68-sivuisesta lehdestä. Kokonaisuuteen sisältyy johdanto, viisi tiivistä artikkelia ja kaksi haastattelua (John Harrisin ja Janet Radcliffe Richardsin). Aikaisempia teemakokonaisuuksia ovat muodostaneet mm. minuus, seksuaalisuus, naiset ja filosofia, tietoisuus, vapaa tahto.

Vakio-osuuksiin lukeutuu myös lukijakirjeille rakentuva debatti. Tällä kertaa kyse on pari numeroa aikaisemmin julkaistusta Michael LaBossiere'n allegoria-argumentista, jossa todisteltiin nykyfilosofien olevan akateemisessa puuhastelussaan yhtä moraalittomia kuin joukko oppineita, jotka haaksirikkoutuvassa laivassa kokoontuvat hytteihinsä tulkitsemaan paperilappusia,

joiden kieltä vain he itse voivat ymmärtää – sen sijaan että osallistuisivat laivan pelastamisyrityksiin. Allegoria on kirjoittanut kolme vasta-argumenttia, jotka julkaistaan tässä numerossa perässään LaBossiere'n vastaukset niihin.

Lopputulemaksi näyttää edelleen jäävän edelleen, että jolleivat filosofit ryhdy vakavasti arvioimaan omaa relevanssiaan muun maailman kannalta, voi muu maailma todeta filosofien olevan kovasti tarpeet-

tomia kanssamatkustajia. TPM:n toimittajallisesta linjasta huokuu muutenkin PN:n tapaan usko filosofian kykyyn selittämisen ohella muuttaa maailmaa, tai ainakin halu osoittaa, että filosofialla on annettavaa yhteiskunnalle ja kulttuurille yleisemminkin.

Tarkastelun alla numerossa on myös viimeisin lehden internet-sivuilla toteutettu mielipidekysely. Aiheena oli filosofian harrastamisen vaikutus elämäntapaan ja elämäntapaan. Kyselyn motivoi tällä hetkellä myös Britanniassa leviävä *philosophical counselling*-liike sekä filosofiaa elämäntaitona popularisoiva (ja kriitikoilta sekä filosofeilta tyrmäävää palautetta saanut) Alain de Botton, jonka kirja *The Consolations of Philosophy* ja siihen pohjautuva TV-sarja *Philosophy: A Guide to Happiness* ovat saavuttaneet lähes gaardermäisen suosion maassa. (*Sofian maailma* pitää silti vuosi vuodelta pintansa, kuten käy ilmi TPM:n julkaisemasta Barnes & Noble'n myydyimpien filosofianimekkeiden listauksesta, jossa

se yhä ottaa ennen de Bottonia ensimmäisen sijan).

Mainitun mielipidekyselyn täytti 850 nettisivuilla vierailutta kävijää, joilta tiedusteltiin toisaalta heidän suhdettaan filosofiaan (kiinnostuksen ammattimaisuutta ja ajallista kestoa) ja toisaalta käsitystään siitä, oliko filosofian harrastaminen lisännyt tai vähentänyt heidän onnellisuuttaan, optimismiaan, suvaitsevaisuuttaan jne. Kuten voidaan arvata, kyselyn tulosten luotettavuutta ja osuvuutta rapistaa jo se, että vastaajat ovat epäilemättä varsin valikoituneita ja melko epätodennäköisesti kovin masentuneita filosofian harrastajia. Epämääräisiksi tulokset jäävätkin. Filosofian hyödyllisyys näyttää vastaajien keskuudessa tyyppillisemmältä kuin sen haitallisuus, mutta toisaalta kokemuksiin ei vaikuta sen paremmin filosofiaharrastuksen intensiteetti kuin kestokaan.

Eniten kummututtaa oikeastaan tässäkin tapauksessa se kyselyn tekijöiden esi-oletus, että filosofian ajatellaan olevan jokin yksi yhtenäinen oppi tai ilmiö. Voisi olettaa, että esimerkiksi Ciceron, Pyhän Teresan, Humen, Schopenhauerin tai Sartren filosofiaan syventymisillä on kaikilla hieman erilaiset vaikutuksensa ihmisen mielenlaatuun. Tai sitten kukin mainituista joutuu toteamaan pahasti epäonnistuneensa pyynnössään. *The Philosophers' Magazine* ei muutenkaan yleensä pysähdy ihmettelemään ”filosofian” määrittelyä tieteenalana ja kulttuuri-ilmionä, toisin kuin *Philosophy Now*, jossa itsensä filosofian luonteen pohdinta ja filosofian institutionaalisten rajojen problematisointi ei ole aivan harvinaista.

Osa TPM:n numeroista on jo myyty loppuun, mutta ne voi saada CD-romilla, jolle on kerätty ensimmäiset kymmenen ilmestynyttä lehteä sekä muuta materiaalia, kuten mm. pidempiä versioita ilmestyneistä artikkeleista ja johdatus filosofian internet-lähteisiin. Digitaalisen ajan henki on muutenkin omaksuttu, lehdellä on kaksi vakituista toimittajaa, joista Julian Baggini paperiversion ja Jeremy Stangroom internetissä toimivan *On-line* -version päätoimittaja. Parhaan kuvan lehden luonteesta saakin tutustumalla TPM:n laajaan nettisivustoon, jonka sisältö ei pelkästään tue itse paperiversiota vaan toimii omana kokonaisuutenaan: <www.philosophers.co.uk>.